

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 36Tk/1/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7125013848
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 03. 2026
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Mazúrová
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2026:7125013848.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Mazúrovej a prísediacich A. B. C. D. a A. E. F. na hlavnom pojednávaní konanom dňa 23.03.2026 v Košiciach

rozhodol:

Obžalovaný:
G. B., nar. XX.XX.XXXX v H., trvale bytom B. XXXX/X, H.,
t.č. v I. J. I. B.

uznáva sa za vinného, že

v Rožňave dňa 23.06.2025 v čase okolo 13:00 hod. na mieste prístupnom verejnosti v podchode smerujúcom z ulice Zeleného stromu do dvora Evanjelickej základnej školy a Spojenej školy internátnej v Rožňave č. 12, v úmysle usmrtiť svoju manželku K. B., nar. XX.X.XXXX trvale bytom L. B. XXXX/X, H., túto viackrát bodol nožom s dĺžkou čepele 12,5 cm, čím jej spôsobil povrchové bodnorené poranenie na brade vpredu vpravo o dĺžke 0,8 cm, na ľavom predlaktí, bodnorené poranenie hrudníka vpredu v oblasti dolnej časti mostíka s priebodom osrdcovníka, prednej steny pravej komory srdca, medzikomorovej priehradky srdca a predného cípu dvojčípej chlopne srdca, krvný výron do osrdcovníka vaku a oboch podhrudnicových dutín, bodnorené poranenie prednej brušnej steny vľavo s priebodom prednej brušnej steny, závesného aparátu prvej kľučky tenkého čreva a nábodom mäkkých tkanív zabrušnicového priestoru vľavo pod dolným pólom obličky, pričom v dôsledku šoku po vykrvácaní pri bodnorenom poranení hrudníka s poškodením srdca menovaná zraneniam podľahla,
t e d a

- iného úmyselne usmrtil a čin spáchal na chránenej osobe – blízkej osobe
- fyzicky na mieste prístupnom verejnosti napadol iného,

č í m s p á c h a l

obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona.

Z a t o m u s ú d u k l a d á

Podľa § 42 odsek 1, § 41 odsek 1, § 145 odsek 2 Trestného zákona s prihladnutím na § 38 odsek 2 Trestného zákona, s použitím § 39 odsek 5 Trestného zákona súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 9 mesiacov (sedemnášť rokov a deväť mesiacov).

Podľa § 48 odsek 3 písmeno b) Trestného zákona obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 odsek 2 Trestného zákona zrušuje výrok o treste zo skoršieho trestného rozkazu Okresného súdu Rožňava zo dňa 10.12.2025 sp. zn. 3T/102/2025, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 odsek 1 Trestného zákona, a bol mu uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 60 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona trest prepadnutia veci, a to kuchynského noža s plastovou rukoväťou čiernej farby s tmavou čepeľou s dĺžkou čepele 12,5 cm a šírkou pri rukoväti 2 cm.

Podľa § 60 odsek 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutej veci sa stáva štát.

Podľa § 76 odsek 1, § 78 odsek 1 Trestného zákona ochranný dohľad nad obžalovaným vo výmere 18 (osemnásť) mesiacov.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenej L. M. N., B. XX, O., A.: XX XXX XXX škodu vo výške 1.885,38 eur (jedentisícosemstoosemdesiatpäť eur a tridsaťosem centov).

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, H. majetkovú škodu vo výške 1.319,10 eur (jedentisícristodevättnásť eur a desať centov).

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému O. O., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, H. nemajetkovú ujmu vo výške 10.000,- eur (desaťtisíc eur).

Podľa § 288 odsek 2 Trestného poriadku poškodeného O. O. so zvyškom jeho nároku na nemajetkovú ujmu odkazuje na civilný proces.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému maloletému G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, H., zastúpeného O. O., nar. XX.XX.XXXX a N. O., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom P. X, H., nemajetkovú ujmu vo výške 50.000,- eur (päťdesiattisíc eur).

Podľa § 288 odsek 2 Trestného poriadku poškodeného maloletého G. B., zastúpeného O. O. a N. O. so zvyškom jeho nároku na nemajetkovú ujmu odkazuje na civilný proces.

Podľa § 287 odsek 1 Trestného poriadku ukladá obžalovanému povinnosť nahradiť poškodenému maloletému G. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom P. X, H., zastúpeného O. O., nar. XX.XX.XXXX a N. O., nar. XX.XX.XXXX, obidvaja bytom P. X, H., nemajetkovú ujmu vo výške 50.000,- eur (päťdesiattisíc eur).

Podľa § 288 odsek 2 Trestného poriadku poškodeného maloletého G. B., zastúpeného O. O. a N. O. so zvyškom jeho nároku na nemajetkovú ujmu odkazuje na civilný proces.

o d ô v o d n e n i e :

Dňa 08.12.2025 bola Mestskému súdu Košice doručená obžaloba prokurátora Krajskej prokuratúry v Košiciach na obvineného G. B. pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 1, odsek 2 písmeno c) Trestného zákona s poukazom na § 139 odsek 1 písmeno c) Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 odsek 1 písmeno a) Trestného zákona a ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že

v Rožňave dňa 23.06.2025 v čase okolo 13:00 hod. na mieste prístupnom verejnosti v podchode smerujúcom z ulice Zeleného stromu do dvora Evanjelickej základnej školy a Spojenej školy internátnej v Rožňave č. 12, v úmysle usmrtiť svoju manželku K. B., nar. XX.X.XXXX trvale bytom L. B. XXXX/ X, H., túto viackrát bodol nožom s dĺžkou čepele 12,5 cm, čím jej spôsobil povrchové bodnorené poranenie na brade vpredu vpravo o dĺžke 0,8 cm, na ľavom predlaktí, bodnorené poranenie hrudníka vpredu v oblasti dolnej časti mostíka s priebodom osrdcovníka, prednej steny pravej komory srdca,

medzikomorovej priehradky srdca a predného cípu dvojčípej chlopne srdca, krvný výron do osrdcovníka vaku a oboch podhrudnicových dutín, bodnorené poranenie prednej brušnej steny vľavo s priebodom prednej brušnej steny, závesného aparátu prvej kľučky tenkého čreva a nábodom mäkkých tkanív zabrušnicového priestoru vľavo pod dolným pólom obličky, pričom v dôsledku šoku po vykrvácaní pri bodnorenom poranení hrudníka s poškodením srdca menovaná zraneniam podľahla.

Na hlavnom pojednávaní dňa 23.03.2026 po prednesení obžaloby a po poučení podľa § 257 Trestného poriadku v rozsahu odsekov 1 až 8 obžalovaný G. B. urobil vyhlásenie, že je vinný zo spáchania žalovaného skutku.

Podľa § 257 ods. 5 Trestného poriadku, ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe, alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c).

Súd postupoval primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a zároveň obžalovaného poučil, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe, je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písmeno c) Trestného poriadku.

Na súdom položené otázky v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a to či rozumel, čo tvorí podstatu skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, či bol ako obžalovaný poučený o svojich právach, najmä o práve na obhajobu, či mu bola daná možnosť na slobodnú voľbu obhajcu a či sa s obhajcom mohli radiť o spôsobe obhajoby, či rozumel právnej kvalifikácii skutkov ako trestného činu, či bol oboznámený s trestnými sadzbami, ktoré zákon ustanovuje za trestný čin kladený mu za vinu a či sa dobrovoľne priznal a uznal vinu za spáchaný skutok, obžalovaný na všetky odpovedal kladne, teda slovom „áno“.

Podľa § 257 ods. 8 Trestného poriadku, ak súd rozhodol, že vyhlásenie obžalovaného podľa odseku 5 prijíma, zároveň vyhlási, že dokazovanie v rozsahu, v akom obžalovaný priznal spáchanie skutku, sa nevykoná, a vykoná dôkazy súvisiace s nepriznaným skutkom, výrokom o treste, náhrade škody alebo ochranného opatrenia. To nevylučuje možnosť výsluchu obžalovaného o účasti inej osoby na žalovanej trestnej činnosti.

Súd po zistení stanoviska prokurátora a splnomocnenej zástupkyne poškodených, ktorí navrhli prijať vyhlásenie obžalovaného, že je vinný, uznesením toto vyhlásenie obžalovaného prijal, keďže toto bolo dostatočne podporené dôkazmi zabezpečenými v prípravnom konaní (výpoveďami svedkov a listinnými dôkazmi), ako aj kladnými odpoveďami obžalovaného na otázky v zmysle § 333 ods. 3 písm. c), d), f), g) a h) Trestného poriadku a dokazovanie na hlavnom pojednávaní vykonal listinnými dôkazmi v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o druhu a výške ukladaného trestu a o náhrade škody.

Súd na hlavnom pojednávaní vykonal dokazovanie čítaním záverov znaleckých posudkov, čítaním listinných dôkazov postupom podľa § 268 ods. 2 veta druhá, § 269 Trestného poriadku a oboznámením s vecným dôkazom podľa § 270 Trestného poriadku.

Zo znaleckého posudku č. 172/2025 z odvetvia psychiatria a sexuológia vyplynulo, že u obžalovaného nebola zistená duševná choroba ani porucha v zmysle psychózy v čase spáchania skutku, ani v súčasnosti. Ovládacie a rozpoznávacie schopnosti boli v čase spáchania skutku znížené len nepodstatne, forenzne nevýznamne – nepodstatne pod vplyvom nižších rozumových schopností a užitého alkoholu. Osobnostná štruktúra obžalovaného je nevyrovnaná s dominantnými rysmi emočnej nestability, impulzivity a disociálnymi rysmi. Hoci v minulosti obžalovaný prekonal ischemickú cievnú mozgovú príhodu (06/2023, 07/2025 – recidíva mozgovej príhody), neboli zistené forenzne významné dôsledky mozgovej príhody vo vzťahu k posúdenému duševnému stavu obžalovaného. Obžalovaný aj napriek tomu, že v minulosti sa podrobil výkonu ústavného ochranného protialkoholického liečenia, v užívaní alkoholu pokračuje, k pitiu nemá dostatočne kritický postoj a vzhľadom na jeho osobnostnú štruktúru znalec nenavrhol ochranné protialkoholické liečenie pre jeho neúčelnosť. Pobyt obžalovaného

na slobode z hľadiska psychiatrického nie je pre spoločnosť nebezpečný, preto mu nie je potrebné nariadovať ani ochranné psychiatrické liečenie. Obžalovaný je schopný chápať zmysel trestného konania.

Zo znaleckého posudku č. 21/2025 z odboru psychológia vyplynulo, že osobnostná štruktúra obžalovaného je disharmonicky štruktúrovaná, teda nevyvážená, emocionálne nestabilná, egocentrická s antisociálnymi črtami. Obžalovaný je voči ľuďom negativistický, má sklon prehliadať sociálne konvencie, uprednostňuje uspokojovanie individuálnych potrieb a prání. Nevie primerane pracovať sám so svojimi myšlienkami a emóciami a najmä v náročných sociálne ladených situáciách je jeho rozhodovanie a konanie významne ovplyvnené deficitom copingových zručností (kognitívne, behaviorálne a sociálne stratégie používané na zvládanie stresu, napätia a náročných situácií) - jednoducho povedané obžalovaný nevie využívať nástroje a techniky, ktoré sa používajú na zvládnutie stresu, ťažkých emócií a náročných situácií, a tak môže dôjsť k afektívnemu výbuchu (silný, búrlivý a krátkodobý citový stav, pri ktorom emócie - hnev, zúrivosť, zdesenie, radosť- úplne ovládnu racionálnu časť myslenia). Jeho intelektové schopnosti dosahujú pásmo podpriemeru. Pamäťové procesy sú málo presné a málo spofahlivé, kvalita spracovania vnímaných informácií je znížená. Obžalovaný má snahu o čiastočné zakrývanie – zahmlievanie okolností vo vzťahu ku spáchanému skutku (viď. vyjadrenie obžalovaného: „Ja som ju nechcel zabiť, iba vystrašiť,“), o čom svedčí aj to, že obžalovaný vedome predstiera alebo zveličuje psychické ťažkosti. Charakter a spôsob spáchaného skutku zodpovedá osobnosti obžalovaného, tento nie je schopný primerane regulovať svoje emócie, vrátane emócie hnevu, je neempatický, chýba mu zrelá regulácia agresívnych impulzov, t.j. cítiť hnev alebo frustráciu, ale nereagovať okamžite deštruktívne (predstavuje konanie, ktoré vedome alebo nevedome škodí samotnému aktérovi (autoagresia) alebo jeho okoliu (heteroagresia); často slúži ako nezdravý mechanizmus na zvládanie ťažkých emócií, ako je pocit osamelosti, odmietnutia alebo vnútorného napätia), má slabú kvalitu zručnosti zvládania záťaže - nemá v „psychickej výbave“ tie správne nástroje na spracovanie stresu, tlaku alebo emócií. U obžalovaného bola zistená prítomnosť rizika kumulácie nevyriešených interpersonálnych konfliktov a následne kumulácia intrapsychickej tenzie (ide o proces, pri ktorom sa v človeku hromadí vnútorné napätie, ktoré nikde neodteká, až kým nedôjde k „výbuchu“ alebo psychickému zrúteniu), ktorá môže byť situačne ventilovaná neprimeraným impulzívnym až explozívnym správaním (keď sa kumulovaná intrapsychická tensia spojí so slabými zručnosťami zvládania, výsledkom je práve toto neprimerané impulzívne až explozívne správanie; tento moment sa označuje ako „skratové konanie“ – vedomie stráca kontrolu a emócie preberajú kormidlo). Obžalovaný reaguje pri prežívaní pocitov frustrácie a hnevu emocionálnym výbuchom poháňaným hnevom a strachom, t.j. reaktívnym agresívnym správaním, ktorý prichádza ako priama, impulzívna odpoveď na pociťované ohrozenie, provokáciu alebo frustráciu. Defenzívne a opozičné nastavenie obžalovaného voči druhým ľuďom v kombinácii s výraznou afektívnou labilitou (emočná nestabilita - stav, kedy človek zažíva prudké, rýchle a často nepredvídateľné zmeny nálad) a chýbajúcou zručnosťou regulovať svoje agresívne impulzy významným spôsobom zvyšujú riziko jeho agresívneho správania voči ľuďom, ktorí ho subjektívne sklamali, či frustrovali a to najmä pri subjektívne významnom interpersonálnom neúspechu. Z psychologického hľadiska motívom spáchania skutku obžalovaným bol s najväčšou pravdepodobnosťou nekontrolovaný výbuch zlosti voči nebohej. U obžalovaného bola zistená prítomnosť vysokého rizika násilného správania v budúcnosti a vzhľadom na jeho vek, rigiditu (nepružnosť, húževnaté lipnutie na starých vzorcoch správania a neschopnosť prispôbiť sa zmeneným podmienkam) a chýbajúcu motiváciu k práci na sebe, je možnosť potencionálnej pozitívnej osobnostnej zmeny veľmi otázná.

Z hodnotenia obžalovaného z ÚVV Košice vyplynulo, že vo výkone väzby sa správa slušne a disciplinovane, plní úlohy plynúce z ústavného poriadku, dodržiava režim dňa, v osobných veciach a v cele udržiava čistotu. Pracovne zaradený nie je, voľný čas trávi zapájaním sa do rôznych voľnočasových aktivít podľa ponukového listu. Disciplinárne odmenený ani potrestaný doposiaľ nebol. Počas hospitalizácie v nemocnici pre obvinených a odsúdených Trenčín bolo jeho správanie na požadovanej úrovni.

Obžalovaný je z miesta bydliska hodnotený všeobecne, bez evidovania spáchania priestupkov.

Z evidencie priestupkov vyplynulo, že obžalovaný nemá žiadny záznam.

Obžalovaný bol podľa odpisu registra trestov doposiaľ 18-krát súdne trestaný, prevažne pre majetkovú trestnú činnosť, z tohto 14-krát mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody a tiež mu bolo uložené aj ochranné príalkoholické liečenie ústavnou formou. Naposledy bol právoplatne odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Rožňava zo dňa 10.12.2025 sp. zn. 3T/102/2025 za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b) Trestného zákona na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace.

Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatelmi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov tak robí z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatela, ale aj na ostatných členov spoločnosti, pričom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie. Ak sa teda páchatelovi zabráni aj v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti.

Všeobecne k uloženému trestu odňatia slobody súd poukazuje na ustálenú rozhodovaciu prax EŠLP a Najvyššieho súdu, v rámci ktorej sa pri uplatňovaní požiadavky primeranosti trestu uplatňuje princíp proporcionality, vyjadrujúci požiadavku zachovania spravodlivej rovnováhy medzi všeobecnými záujmami spoločnosti a garanciami základných práv jednotlivcov, resp. požiadavkou proporcionality medzi zásahom do práva a sledovaným cieľom, pričom nevyhnutnosť rešpektovania tohto princípu zdôrazňuje aj pri zásahoch do práv chránených dohovorom majúcich podobu trestných sankcií. Aj keď trestnou sadzbou zákonodarca v súlade so zásadou nulla poena sine lege (žiadene trest bez zákona) stanovuje súdu isté mantinely pri jeho rozhodovaní, zároveň mu ponecháva dostatočný priestor pre individualizáciu trestu podľa okolností konkrétneho prípadu. Trest (osobitne trest odňatia slobody) ako sankcia, predstavuje najcitlivejší a najtvrdší prostriedok štátneho donútenia. Z hodnotového systému právneho štátu je nutné vyvodiť, že sloboda môže byť zachovaná jedine tak, že sa s ňou bude nakladať ako s najväčším princípom, ktorý nesmie byť obetovaný účelnosti a jednotlivým výhodám. Trest realizuje svoje poslanie - ochranu spoločnosti niekoľkými funkciami, ako sú represia, resocializácia páchatelov trestných činov, a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Vychádzajúc zo zásady humanity, treba dodržať princíp úmernosti represie, aby táto neprekročila mieru nevyhnutnú pre splnenie účelu trestu. Možno nepochybne konštatovať, že páchatela môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou, zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu. V zmysle zákonnej požiadavky primeranosti trestu má byť uložený trest úmerný aj škode, ktorú páchatel trestným činom spôsobil. Páchatel je súdom odsudzovaný za nespravodlivosť a bezprávie, ktoré trestným činom spáchal, a preto má právo očakávať spravodlivosť zo strany súdu. Druh a výmera trestu musia byť v každom konkrétnom prípade stanovené tak, aby zodpovedali všetkým zvláštnostiam daného prípadu. Medzi skutočnosťami, na ktoré by v záujme individualizácie trestu mal súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadať, patria napr. spôsob spáchania činu a jeho následok, miera zavinenia, pohnútky, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatela a jeho rodiny, či možnosť jeho nápravy. Nevyhnutné je celkové posúdenie osobnosti obžalovaného jeho osobnostného profilu, charakterových a psychických vlastností, veku a pod., ako i individualizácie posúdenia pohnútok a dôvodov, ktoré viedli k spáchaniu trestného činu.

Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie tak núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Trestný zákon upravuje otázku ukladania trestov vo viacerých ustanoveniach, a to jednak pri zásadách ukladania trestov, pri úprave jednotlivých druhov trestov.

Základnými ustanoveniami, ktoré musí súd pri ukladaní trestu zohľadniť je účel trestu (§ 34 ods. 1 Trestného zákona) a vymedzenie okolností, na ktoré musí súd prihliadnuť pri určovaní druhu trestu a jeho výmery (§ 34 ods. 4 Trestného zákona).

Úlohou trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život. Súčasne

iných odradí od páchania trestných činov, trest je zároveň vyjadrením morálneho odsúdenia páchatel'a spoločnosťou. Pri určovaní druhu a výmere trestu súd prihliadol na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, osobu obžalovaného, jeho pomery a možnosti jeho nápravy. Trest musí postihovať páchatel'a iba tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a blízke osoby. Pri ukladaní trestu je dôležitý vzájomný pomer medzi represívnym prvkom a preventívnym prvkom ukladaného trestu. Výchovný účinok trestu nie je priamo úmerný intenzite represívneho prvku, ale neplatí ani opak, že čím je trest miernejší, tým má výchovnejší charakter. Optimálna miera represie závisí od konkrétnych okolností prípadu, pretože neprímeraný trest nepôsobí výchovne, ale skôr demoralizujúco. Pri ukladaní trestu je potrebné prihliadať k zásade individualizácie trestu. Trest je potrebné ukladať podľa pravidiel pre ukládanie trestov uvedených vo všeobecnej, ale aj osobitnej časti Trestného zákona. Je potrebné dodržiavať zásadu zákonnosti, teda aby rozhodovanie o treste nebolo založené na ľubovôli, ale aby zodpovedalo zákonu. Pri ukladaní trestu je potrebné, aby súd vychádzal zo závažnosti spáchaného trestného činu, ktorá je určená trestnou sadzbou ustanovenou v osobitnej časti Trestného zákona pri jednotlivých trestných činoch.

Účelom trestu je zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti (represívny prvok) a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život (prvok individuálnej prevencie) a súčasne iných odradí od páchania trestných činov (prvok generálnej prevencie), pričom trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou (§ 34 ods. 1 Trestného zákona).

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy, na jeho správanie po spáchaní trestného činu, najmä na jeho úsilie o náhradu škody a odstránenie škodlivého následku trestného činu a na úsilie páchatel'a o dosiahnutie urovnania s poškodeným, ako aj na dobu, ktorá uplynula od spáchania trestného činu. Súd pri určovaní druhu trestu a jeho výmery prihliadne aj na to, že páchatel' trestného činu získal alebo sa snažil získať trestným činom majetkový prospech; ak tomu nebránia majetkové alebo osobné pomery páchatel'a alebo to nebude na ujmu náhrady škody alebo odstránenia škodlivého následku trestného činu, uloží mu s prihliadnutím na výšku tohto majetkového prospechu niektorý trest, ktorým ho postihne na majetku, a to buď ako samostatný trest alebo popri inom treste, pričom zväží najmä uloženie peňažného trestu. Pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne aj na práva a právom chránené záujmy osôb poškodených trestným činom, ako aj osôb, ktoré boli dotknuté škodlivým následkom trestného činu.

Podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona, pri určovaní druhu trestu a jeho výmery musí súd prihliadnuť na pomer a mieru závažnosti poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností.

Podľa § 39 ods. 5 veta prvá Trestného zákona, pri vyhlásení o vine na hlavnom pojednávaní môže súd uložiť trest odňatia slobody znížený o jednu tretinu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby a pri trestných činoch uvedených v odseku 3 písm. a) trest odňatia slobody nie kratší ako dvadsať rokov.

V danom prípade Trestný zákon pri skutkovej podstate obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 odsek 2 stanovuje trestnú sadzbu 20 až 25 rokov alebo doživotie.

Pri ukladaní trestu odňatia slobody na doživotie je potrebné striktné dodržiavať ust. § 47 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona.

Podľa § 47 ods. 1 Trestného zákona trest odňatia slobody na doživotie môže súd uložiť iba za trestný čin, za ktorý tento zákon v osobitnej časti dovoľuje, a len za podmienok, že a) uloženie takého trestu vyžaduje účinná ochrana spoločnosti; a b) nie je nádej, že by páchatel'a bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu dvadsaťpäť rokov.

Ďalším predpokladom pre uloženie trestu odňatia slobody na doživotie musí byť presvedčenie, že nie je nádej, že by obžalovaného bolo možné napraviť trestom odňatia slobody na dobu do 25 rokov.

Súd sa pri úvahách o výmere trestu podrobne zaoberal otázkou, či v prípade obžalovaného nie sú splnené zákonné podmienky pre uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na doživotie v zmysle § 47 ods. 1 Trestného zákona.

Po analýze skutkového stavu a znaleckých posudkov však súd dospel k záveru, že uloženie tohto najprísnejšieho trestu nie je v danom prípade dôvodné.

Tu je potrebné poukázať na obsahy znaleckých posudkov z odvetvia psychológia a psychiatria, z ktorých vyplýva, že obžalovaný má syndróm závislosti na alkohole, jeho osobnosť je nevyrovnaná štruktúrovaná s dominantnými rysmi emočnej nestability, impulzivity a disociálnymi rysmi s mierne podpriemernými rozumovými schopnosťami. Charakter a spôsob spáchaného skutku zodpovedá osobnosti obžalovaného, tento nie je schopný primerane regulovať svoje emócie, vrátane emócie hnevu, je neempatický, chýba mu zrelá regulácia agresívnych impulzov, t.j. cítiť hnev alebo frustráciu, ale nereagovať okamžite deštruktívne. U obžalovaného bola zistená aj prítomnosť vysokého rizika násilného správania v budúcnosti a vzhľadom na jeho vek, rigiditu (nepružnosť, húževnaté lipnutie na starých vzorcoch správania a neschopnosť prispôbiť sa zmeneným podmienkam) a chýbajúcu motiváciu k práci na sebe, je možnosť potencionálnej pozitívnej osobnostnej zmeny veľmi otázná. Tento opis charakterizuje osobu s významnými odchýlkami v štruktúre osobnosti, ktoré naznačujú závažnejšie psychologické problémy, často spadajúce do oblasti porúch osobnosti. Ide o komplexný profil, ktorý spája emočnú labilitu, problémy s ovládaním správania a zníženú schopnosť prispôbiť sa spoločenským normám, v kombinácii s nižšou kognitívnou kapacitou. Nevyrovnaná štruktúrovaná osobnosť znamená, že osobnosť nie je harmonická. Niektoré rysy sú extrémne vyvinuté na úkor iných, čo spôsobuje vnútorné napätie a problémy v správaní. Dominantné rysy emočnej nestability a impulzivity u obžalovaného spôsobujú prudké zmeny nálad, neschopnosť kontrolovať svoje emócie a konanie, unáhlené reakcie bez zváženía následkov. Obžalovaný tak môže reagovať násilne alebo deštruktívne, najmä ak je kritizovaný. Disociálne rysy (antisociálne rysy) naznačujú zníženú empatiu, nezájum o práva iných, konfliktnosť a ignorovanie sociálnych noriem a pravidiel. Mierne podpriemerné rozumové schopnosti indikujú, že kognitívne funkcie (intelekt) sú pod úrovňou priemeru, čo môže zhoršovať schopnosť učiť sa zo skúseností, plánovať a riešiť zložité situácie. Možné prejavy v praxi (v kontexte hraničnej alebo impulzívnej poruchy) sú vysoká miera napätia, konflikty vo vzťahoch, výbuchy hnevu, agresivita, často prítomné rizikové správanie (gambling, zneužívanie návykových látok, sebapoškodzovanie). Ide o patologické vzorce správania.

Súd pripomína, že otázka resocializácie je otázkou právnou, pri ktorej súd musí vyhodnocovať všetky skutočnosti, nielen závery znaleckých posudkov.

Uloženie doživotného trestu je prostriedkom ultima ratio (posledná možnosť). Trest na doživotie predstavuje úplne krajné riešenie a je určený výhradne pre prípady, kedy je páchatel pre spoločnosť natoľko nebezpečný, že jeho náprava je už úplne vylúčená a žiaden iný, časovo ohraničený trest, by nedokázal zaistiť ochranu verejnosti.

V prípade obžalovaného súd konštatuje, že hoci znalci označili prognózu jeho resocializácie za veľmi otáznou, nepoužili kategorický záver o jej absolútnej nemožnosti (nulovej šanci na nápravu). Judikatúra najvyšších súdnych autorít vyžaduje, aby bola náprava páchatel'a trestom do 25 rokov vylúčená s vysokou mierou istoty. Hoci je obžalovaný rigidnou a disharmonickou osobnosťou, jeho priznanie viny v rámci trestného konania predstavuje aspoň elementárny stupeň sebareflexie a procesnej súčinnosti, ktorý bráni záveru o úplnej rezistencii voči výchovnému vplyvu trestu.

Obžalovaný na hlavnom pojednávaní urobil vyhlásenie o vine v zmysle § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku.

Súd v prejednávanej trestnej veci postupoval pri ukladaní trestu podľa § 39 ods. 5 prvej vety Trestného poriadku. Vzhľadom na zákonné zníženie dolnej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu, sa trestná sadzba za obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 odsek 2 Trestného zákona upravila na rozpätie 160 mesiacov, t.j. 13 rokov a 4 mesiace až 25 rokov.

Súd pri posudzovaní miery zavinenia a nebezpečnosti konania obžalovaného vychádzal zo vzájomnej súvislosti medzi vykonaným skutkovým dejom a znaleckými závermi z odborov psychiatria a psychológia.

Skutok, ktorý sa odohral dňa 23.06.2025 v Rožňave na mieste prístupnom verejnosti, v tesnej blízkosti školského zariadenia, vykazuje podľa presvedčenia súdu známky mimoriadnej brutality, chladnokrvnosti a cielenej agresie. Spôsob, akým obžalovaný zaútočil na poškodenú, svedčí o jeho absolútnej neúcte k ľudskému životu a o úplnej strate základných morálnych zábran, čo v spojení s prítomnosťou maloletého syna pri tomto akte radí predmetné konanie medzi najzávažnejšie prípady zásahu do chránených záujmov spoločnosti.

Obžalovaný svoju manželku na mieste prístupnom verejnosti v podchode školy napadol nožom s dĺžkou čepele 12,5 cm, pričom útok viedol s vysokou intenzitou priamo na životne dôležité orgány. Početné bodnorené rany, najmä priebod osrdcovníka a srdca, svedčia o jasnom úmysle usmrtiť, ktorý obžalovaný realizoval deštruktívnym spôsobom. Súd pri posudzovaní závažnosti skutku nemohol opomenúť skutočnosť, že obžalovaný usmrtil poškodenú v priamej prítomnosti ich maloletého syna. Takýto spôsob spáchania činu svedčí o absolútnej strate akýchkoľvek morálnych a etických zábran obžalovaného. Následok činu je v tomto prípade hlboko devastačný nielen pre obeť, ale aj pre prítomné dieťa, ktoré bolo vystavené extrémnemu traumatizujúcemu zážitku s doživotnými následkami na jeho psychický vývoj. Tento cynický postoj obžalovaného, ktorý uprednostnil ventiláciu vlastnej agresie pred ochranou dieťaťa, je v priamej korelácii so závermi znaleckého posudku z odboru psychológia. Znalec v ňom konštatoval u obžalovaného absenciu empatie a neschopnosť zrelej regulácie agresívnych impulzov. Práve zistený egocentrizmus a antisociálne črty osobnosti spôsobili, že obžalovaný v kritickom momente nebral žiaden ohľad na prítomnosť a duševné zdravie svojho maloletého syna. Podľa znalca obžalovaný reaguje na pocity frustrácie a hnevu emocionálnym výbuchom bez schopnosti vnímať potreby iných, čo v spojení s jeho neempatickým nastavením viedlo k realizácii deštruktívneho konania voči blízkej osobe.

Tento charakter a spôsob spáchania skutku je podľa súdu priamym odrazom disharmonickej a nevyrovnanej osobnosti obžalovaného, ako ju opísali znalci. Diagnostikovaná emočná nestabilita, impulzivita a disocálne rysy vysvetľujú neschopnosť obžalovaného regulovať afekt hnevu. V kritickom čase došlo u obžalovaného k tzv. skratovému konaniu, kedy pod vplyvom kumulovanej intrapsychickej tenzie (vnútorného napätia) a deficitu copingových zručností (schopnosti zvládať stres) prevážil nekontrolovaný výbuch zlosti nad racionálnym uvažovaním.

Inými slovami povedané (jednoduchšie) spôsob, akým obžalovaný zaútočil, presne zodpovedá jeho povahe, ktorú opísali znalci. Ide o človeka, ktorý je vnútorne nevyrovnaný, náladový a nevie ovládať svoj hnev. Kvôli týmto vlastnostiam nie je schopný krotiť svoje emócie. V osudný moment v ňom tak dlho rástlo vnútorné napätie, až vybuchlo. Keďže obžalovaný nemá v povahe žiadne „brzdy“ na zvládanie stresu, tento nekontrolovaný výbuch hnevu úplne vypol jeho zdravý rozum, a viedol k takzvanému skratovému konaniu.

Hoci znalci v odbore psychiatria konštatovali, že rozpoznávacie a ovládacie schopnosti obžalovaného boli v čase činu znížené len nepodstatne (forenzne nevýznamne), psychologický profil odhaľuje hlbokú patológiu jeho správania. Obžalovaný nie je schopný pociťovať empatiu a jeho reakcia na subjektívne pociťované sklamanie či frustráciu vo vzťahu k manželke vyústila do reaktívneho agresívneho správania, ktoré skončilo smrťou poškodenej.

Súd zdôrazňuje, že u obžalovaného bola zistená vysoká miera rigidity a neschopnosť učiť sa z predchádzajúcich skúseností, čo potvrdzuje aj fakt, že napriek minulej protialkoholickému liečbe v pití alkoholu nekriticky pokračoval. Práve alkohol v kombinácii s jeho osobnostnou štruktúrou pôsobil ako katalyzátor agresie. Keďže znalci považujú ďalšiu liečbu za neúčelnú a možnosť pozitívnej osobnostnej zmeny za veľmi otáznu, súd dospel k záveru, že jediným spôsobom, ako zabrániť ďalšiemu vysokému riziku násilného správania voči okoliu, je uloženie dlhodobého trestu odňatia slobody.

Pri úvahách o možnosti nápravy obžalovaného musel súd vychádzať zo záverov znalcov, ktorí označili prognózu jeho opätovného začlenenia do spoločnosti za veľmi otáznu. Kľúčovým faktorom je v tomto smere diagnostikovaná rigidita jeho osobnosti.

Pre zrozumiteľnosť súd uvádza, že táto rigidita znamená hlbokú psychickú nepružnosť a neschopnosť prispôbiť sa zmeneným podmienkam. Obžalovaný je vo svojich postojoch a správaní doslova „zaseknutý v starých kol'ajach“ a nie je schopný učiť sa z predchádzajúcich chýb ani z výchovného pôsobenia trestov. Táto povahová črta mu bráni osvojiť si nové, nenásilné vzorce správania, čo potvrdzuje aj fakt, že napriek minulej liečbe v pití alkoholu nekriticky pokračoval.

Vzhľadom na túto nepoddajnú povahu v kombinácii s jeho nižším intelektom a úplným nezájmom na seba pracovať, súd dospel k presvedčeniu, že nápravu obžalovaného nemožno očakávať v dohľadnej dobe. Práve táto neschopnosť vnútornej zmeny viedla súd k záveru, že na ochranu spoločnosti je nevyhnutné uložiť prísny a dlhodobý trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 9 mesiacov.

Priznanie viny obžalovaným súd zohľadnil, avšak v kontexte znaleckých zistení o jeho sklone k zahmlievaniu a zveličovaniu psychických ťažkostí (simulácii) ho nepovažoval za prejav hlbkej a úprimnej ľútosť, ktorý by odôvodňoval miernejší postih. Trest vo výmere 17 rokov a 9 mesiacov zodpovedá závažnosti útoku na najvyšší chránený záujem – ľudský život – a reflektuje potrebu dlhodobej izolácie páchatel'a, u ktorého absentujú vnútorné zábrany a mechanizmy kontroly agresivity.

Pri určovaní druhu a výmery trestu súd postupoval v zmysle zákonných kritérií, pričom dospel k nasledovným záverom:

1. Spôsob spáchania činu a objektívna stránka

Súd vzal do úvahy mimoriadnu intenzitu a agresivitu útoku, ktorý sa odohral na verejne prístupnom mieste v podchode školy. Skutok sa vyznačuje vysokou mierou brutality a neúcty k ľudskému životu. Obžalovaný si na poškodenú, svoju manželku, vopred počkal s nabrúseným nožom v čase, keď sprevádzala ich maloletého syna zo školy. Po krátkej hádke a fyzickom napádaní (sácaní) na ňu bleskovo a razantne zaútočil. Útok viedol s veľkou silou na životne dôležité orgány, a to aj vo chvíli, keď už obeť bezbranne ležala na zemi. V konaní ho nezastavila ani prítomnosť maloletého syna, ani jeho krik. Svoj útok ukončil až po vyrušení svedkom, z miesta činu utiekol a následne sa pokúsil o útek aj pred hliadkou polície, pričom mal stále pri sebe zakrvavený vražedný nástroj.

2. Zavinenie a pohnútky: Znalci z odborov psychiatria a psychológia zhodne konštatovali, že hoci boli ovládacie schopnosti obžalovaného znížené len nepodstatne, jeho konanie bolo výsledkom nekontrolovaného výbuchu zlosti. Pohnútkou bol afekt hnevu vyvolaný neschopnosťou obžalovaného riešiť interpersonálne konflikty inak než agresiou, čo potvrdzuje jeho hlbokú osobnostnú disharmóniu. Súd ustálil u obžalovaného priamy úmysel (§ 15 písm. a) Trestného zákona). Hoci obžalovaný tvrdil, že chcel poškodenú len vystrašiť, mechanizmus skutku – vopred pripravený a nabrúsený nôž, smerovanie úderov na srdce a intenzita útoku – toto tvrdenie jednoznačne vyvracia. Pohnútkou (motorom) činu bol nekontrolovaný výbuch zlosti a snaha okamžite uvoľniť neznesiteľné vnútorné napätie (tenziu). Obžalovaný vnímal manželku ako zdroj svojho utrpenia a vraždu zvolil ako jediný spôsob, ako zastaviť svoj vnútorný tlak. Ide o typickú reaktívnu agresiu labilnej osobnosti, ktorá v afekte hnevu úplne stráca racionálnu kontrolu.

3. Následok a správanie po čine: Pre pochopenie tragédie je kľúčová rigidita (nepružnosť) obžalovaného. Tá mu zabránila v konflikte ustúpiť, odísť alebo nájsť mierové riešenie. Trval na svojom postoji („musí byť po mojom“), čo viedlo k eskalácii napätia. Keď toto napätie (tenzia) dosiahlo kritický bod, jeho emočná labilita spôsobila bleskový výbuch hnevu. Agresia sa stala smrtiacim „ventilom“. Skutočnosť, že po čine utiekol, potvrdzuje jeho vnútorné nastavenie, že agresiu považuje za funkčný nástroj na riešenie problémov. Obžalovaný nožom s 12,5 cm čepeľou cielene zasiahol životne dôležité orgány svojej manželky, pričom priebod srdca a následný šok z vykrvácania viedli k jej okamžitej smrti. Následok je neodčiniteľný – strata ľudského života.

4. Poľahčujúce a priťažujúce okolnosti (§ 36, § 37 Trestného zákona): Súd pri výmere trestu zohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Trestného zákona, nakoľko sa obžalovaný k spáchaniu skutku priznal. Súd sa však musel podrobne zaoberať mierou úprimnosti deklarovanej ľútosť, ktorú obžalovaný verbálne vyjadril počas hlavného pojednávania. Úprimná ľútosť v právnom zmysle slova nie je len ľútosťou nad tým, že páchatel' bol odhalený a čelí prísnemu trestu (tzv. ľútosť nad sebou samým), ale musí ísť o hlboké vnútorné precitnutie, pochopenie nespravodlivosti činu a súcit s obeťou a jej blízkymi.

V prípade obžalovaného je však miera úprimnosti tejto ľútosti značne relativizovaná závermi znaleckého dokazovania. Znalec z odboru psychológia u obžalovaného zistil neschopnosť vnímať potreby iných a nedostatok súcitu. Pre osobu s takýmto nastavením je autentické prežívanie ľútosti voči obeti biologicky a psychologicky sťažené. Jeho deklarovaná ľútosť sa preto javí skôr ako účelová snaha o zmiernenie trestu než ako hlboký emocionálny proces. Obžalovaný opakovane tvrdil, že poškodenú chcel „len vystrašiť“ a že k činu bol „dohnaný“. Takéto tvrdenia svedčia o tom, že obžalovaný stále neprebral plnú zodpovednosť za svoje konanie. Skutočne ľutujúci páchatel' nebagatelizuje mechanizmus útoku a nehľadá vinu v okolnostiach alebo v správaní obete. Súd pri vyhodnocovaní pravdivosti a hĺbky vyjadrenej ľútosti obžalovaného nemohol opomenúť jeho šokujúcu pasivitu a následný útek z miesta činu. Skutočná a úprimná ľútosť sa v hraničných situáciách prejavuje okamžitou snahou o nápravu alebo aspoň o zmiernenie následkov. V danom prípade však obžalovaný po brutálnom útoku na poškodenú úplne ignoroval zúfalý krik a volanie o pomoc svojho maloletého syna G. B., ktorý bol priamym svedkom umierania svojej matky. Obžalovaný nielenže neposkytol poškodenej prvú pomoc, ale v snahe vyhnúť sa trestnej zodpovednosti z miesta činu zbabelo utiekol. Tento moment je pre súd kľúčovým dôkazom jeho emočnej otupelosti a neempatického nastavenia, o ktorom hovoria znalci. Ak páchatel' v kritickej chvíli nedokáže zareagovať na zúfalstvo vlastného dieťaťa a uprednostní vlastný útek pred záchranou života manželky a matky svojich detí, jeho neskoršie verbálne proklamácie o „úprimnej ľútosti“ pred súdom sa javia ako prázdne a čisto účelové frázy. Súd preto dospel k záveru, že obžalovaný nelutuje zmarený život poškodenej ani nezvratnú traumou svojho syna, ale primárne ľutuje dôsledky, ktoré z tohto činu vyplynuli pre jeho osobu v podobe dlhodobého trestu odňatia slobody. Práve zistená psychická nepružnosť (rigidita) spôsobuje, že obžalovaný vníma situáciu len zo svojej perspektívy („muselo byť po mojom“). Jeho „ľútosť“ je tak skôr frustráciou z následkov, ktoré postihli jeho osobu (strata slobody), než úprimným žiaľom nad zmareným životom manželky a traumou syna. Súd preto priznanie viny vyhodnotil ako zákonnú poľahčujúcu okolnosť, ktorá viedla k zníženiu trestnej sadzby, avšak pri určení konkrétnej výmery trestu na 17 rokov a 9 mesiacov nepriznal tejto ľútosti takú váhu, ktorá by odôvodňovala trest na samej spodnej hranici zákonného rozpätia. Súd má za to, že u obžalovaného absentuje skutočná katarzia (vnútorná očista), čo potvrdzuje aj jeho útek z miesta činu bez poskytnutia pomoci umierajúcej manželke.

Súd pri ukladaní trestu dôsledne zhodnotil prítomnosť príťažujúcich okolností podľa § 37 písm. h), m) Trestného zákona. Obžalovaný svojím konaním naplnil znaky dvoch trestných činov v jednočinnom súbehu, a to obzvlášť závažného zločinu vraždy a prečinu výtržníctva. Skutočnosť, že jedným skutkom zaútočil na dva rôzne chránené záujmy (najvyšší záujem na ochrane ľudského života a záujem na zachovaní verejného pokoja a slušnosti), svedčí o vysokej miere kriminálnej energie a absencii zábran. Súd vzal do úvahy fakt, že obžalovaný bol už v minulosti za trestný čin odsúdený. Táto okolnosť potvrdzuje jeho sklony k páchaniu protiprávnej činnosti a neschopnosť vyvodit' dôsledky z predchádzajúceho trestného postihu. Minulé odsúdenie zjavne nevedlo k jeho náprave ani k rešpektu voči zákonu, čo len umocňuje potrebu uloženia dlhodobého trestu odňatia slobody.

5. Osoba páchatel'a a možnosť nápravy: Pri určovaní druhu a výmery trestu bolo pre súd kľúčovým hľadiskom posúdenie osoby obžalovaného a vyhládok na jeho nápravu. Súd sa v tomto smere oprel o závery znaleckého dokazovania, z ktorého vyplýva, že obžalovaný je vnútorne nevyrovnaný človek, ktorý sa sústreďí predovšetkým na seba a na uspokojovanie vlastných potrieb bez ohľadu na iných. Podľa znalcov mu úplne chýba súcitiť s inými ľuďmi (empatia) a nedokáže zvládať záťažové situácie. Jednoducho povedané, obžalovanému chýbajú vnútorné „brzdy“, ktoré by mu v stave napätia alebo hnevu zabránili agresívne zaútočiť. Jeho správanie je ovplyvnené aj nižšími rozumovými schopnosťami, čo mu sťažuje schopnosť učiť sa zo skúseností a predvídať následky svojho konania. Súd vzal do úvahy aj diagnostikovanú rigiditu obžalovaného, čo v bežnej reči znamená jeho extrémnu povahovú nepružnosť a tvrdohlavosť. Obžalovaný je natoľko „zaseknutý“ vo svojich starých vzorcoch správania, že nie je schopný prijať iný pohľad na vec ani sa prispôbiť pravidlám slušného spoluzitia. Vzhľadom na tieto nepriaznivé vlastnosti a úplný nezáujem obžalovaného na sebe pracovať, znalci označili nádej na jeho polepšenie za veľmi otáznu. Súd sa po dôkladnom vykonaní dokazovania a analýze znaleckých posudkov v celom rozsahu stotožnil s odbornými závermi znalcov. Súd dospel k presvedčeniu, že obžalovaný nie je schopný prejavit' súcitiť ani voči vlastnej rodine, nedokáže si úprimne priznať chybu, má natoľko nepružnú a necitlivú povahu, že jedinou možnosťou je uloženie nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona, ak súd odsudzuje páchateľa za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu.

Podľa § 42 ods. 2 veta prvá, veta druhá Trestného zákona, spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchateľovi skorším rozsudkom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom.

Podľa § 41 ods. 1 veta prvá Trestného zákona, ak súd odsudzuje páchateľa za dva alebo viac trestných činov, uloží mu úhrnný trest podľa toho zákonného ustanovenia, ktoré sa vzťahuje na trestný čin z nich najprísnejšie trestný.

Pri ukladaní trestu súd vychádzal zo skutočnosti, že obžalovaný sa dopustil posudzovaného skutku dňa 23.06.2025, teda ešte predtým, než bol dňa 10.12.2025 Okresným súdom Rožňava vydaný trestný rozkaz pod sp. zn. 3T/102/2025 za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Trestného zákona. Keďže ide o trestné činy vo viacčinnom súbehu, súd bol povinný uložiť obžalovanému súhrnný trest podľa § 42 ods. 1 Trestného zákona. V súlade s § 42 ods. 2 Trestného zákona preto súd zároveň zrušil výrok o treste uložený citovaným skorším trestným rozkazom, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Po zvážení všetkých zákonných hľadísk súd uložil obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 17 rokov a 9 mesiacov. Tento trest považuje súd za spravodlivý a primeraný. Dostatočne zohľadňuje vysokú mieru spoločenskej nebezpečnosti činu vraždy aj potrebu eliminovať vysoké riziko násilného správania, ktoré nie je možné vzhľadom na patologickú štruktúru osobnosti obžalovaného korigovať miernejším spôsobom.

V súlade s ustanovením § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona súd zaradil obžalovaného na výkon uloženého trestu odňatia slobody do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Toto rozhodnutie reflektuje zákonnú obligatórnu podmienku, nakoľko obžalovaný sa dopustil obzvlášť závažného zločinu.

Podľa § 76 ods. 1 Trestného zákona, ochranný dohľad môže súd uložiť páchateľovi úmyselného trestného činu, ktorý bol už v minulosti najmenej dvakrát odsúdený za takýto trestný čin a ktorému znovu ukladá nepodmienečný trest odňatia slobody, alebo páchateľovi zločinu, ak vzhľadom na osobu páchateľa, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší spôsob života, na prostredie, v ktorom žije, a na povahu spáchanej trestnej činnosti, sa nedá očakávať, že po výkone trestu povedie riadny život.

Podľa § 78 ods. 1 Trestného zákona, ochranný dohľad sa ukladá na jeden až tri roky.

Účelom tohto opatrenia je zabezpečiť kontrolu nad páchateľom po jeho prepustení z väzenia, aby sa znížilo riziko recidívy.

Súd zároveň podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad vo výmere 18 mesiacov. Vzhľadom na povahu a závažnosť spáchaného obzvlášť závažného zločinu vraždy, ako aj s prihliadnutím na osobu obžalovaného a jeho doterajší spôsob života, súd dospel k záveru, že na zabezpečenie jeho resocializácie a ochranu spoločnosti nepostačuje samotný výkon trestu odňatia slobody. Preto zároveň podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad vo výmere 18 mesiacov. Uložená výmera v polovici zákonnej trestnej sadzby je primeraná na to, aby probačná kontrola po prepustení obžalovaného na slobodu účinne eliminovala riziko recidívy a napomohla jeho opätovnému zaradeniu do riadneho života.

Súd obžalovanému uložil podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trest prepadnutia veci, a to konkrétne kuchynského noža s plastovou rukoväťou čiernej farby s tmavou čepeľou s dĺžkou čepele 12,5 cm a šírkou pri rukoväti 2 cm, ktorý bol zaistený v rámci vyšetrovania, nakoľko bolo v rámci vykonaného dokazovania nesporne preukázané, že ide o vec, ktorá bola použitá na spáchanie trestného činu a zároveň je vo vlastníctve obžalovaného. Uložením tohto trestu dochádza k odňatiu nástroja trestnej činnosti (instrumentum sceleris), čím sa sleduje nielen represívny, ale najmä preventívny účel

trestu, smerujúci k zamedzeniu ďalšieho používania predmetného nástroja na páchanie trestnej činnosti. Vlastníkom prepadnutej veci sa v zmysle zákona stáva štát.

Súdom bolo vykonané dokazovanie aj v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie o náhrade škody čítaním listinných dôkazov postupom podľa § 269 Trestného poriadku a výsluchom poškodeného O. O..

Podľa § 287 odsek 1 prvá veta Trestného poriadku, ak súd odsudzuje obžalovaného pre trestný čin, ktorým spôsobil inému škodu, uvedenú v § 46 ods. 1, uloží mu spravidla v rozsudku, aby ju poškodenému nahradil, ak bol nárok riadne a včas uplatnený.

Škodou sa podľa § 124 ods. 1 Trestného zákona rozumie ujma na majetku alebo reálny úbytok na majetku alebo na právach poškodeného alebo jeho iná ujma, ktorá je v príčinnej súvislosti s trestným činom, bez ohľadu na to, či ide o škodu na veci alebo na právach.

Škodou na účel Trestného zákona sa rozumie aj získanie prospechu v príčinnej súvislosti s trestným činom.

Škodou sa rozumie aj ujma na zisku, na ktorý by poškodený inak vzhľadom na okolnosti a svoje pomery mal nárok, alebo ktorý by mohol odôvodnene dosiahnuť (§ 124 ods. 2 Trestného zákona).

Z prečítanej zápisnice o výsluchu poškodenej L. M. N., J. z prípravného konania súd zistil, že si uplatnila škodu v sume 1.885,38 eur ako nárok za poskytnutú zdravotnú starostlivosť poškodenej nebohej. Táto si uplatnila nárok riadne a včas a výšku škody hodnoverným spôsobom aj preukázala.

Súd preto v súlade s § 287 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenej L. M. N., J. vzniknutú majetkovú škodu vo výške 1.885,38 eur.

Nárok na náhradu majetkovej škody si uplatnil aj brat nebohej – O. O. vo výške 1.319,10 eur ako náklady na pohreb, nárok si uplatnil riadne a včas a výšku škody hodnoverným spôsobom aj preukázal.

Súd preto v súlade s § 287 ods. 1 veta prvá Trestného poriadku obžalovanému uložil povinnosť nahradiť poškodenému O. O. vzniknutú majetkovú škodu vo výške 1.319,10 eur.

Vzniknutá majetková škoda je v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním obžalovaného.

Poškodený O. O. a poškodení maloletí G. B., nar. X.X.XXXX a G. B., nar. XX.X.XXXX, zastúpení O. O. a N. O., ktorým boli maloletí zverení do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti v zmysle rozsudku Okresného súdu Rožňava sp. zn. 8P/153/2025 zo dňa 4.9.2025 si uplatnili nárok na nemajetkovú ujmu, poškodený O. O. v sume 20.000,- eur a poškodení maloletí každý v sume 100.000,- eur.

Nemajetkovú ujmu poškodení zdôvodnili nasledovne:

Q. G. B., R. XX.X.XXXX – smrť matky pred jeho očami zavinená vlastným otcom významným spôsobom ovplyvnila jeho život – maloletý sa do seba uzavrel, o matke nechce hovoriť, nespomína ju a tiež nechce hovoriť ani o otcovi. Z miesta spoločného bydliska do nového domova (k poručníkovi – strýkovi – bratovi jeho nebohej matky) si odmietol vziať akúkoľvek vec, ani jednu jedinú hračku; nechce mať žiadne spomienky na predchádzajúci život. Musel zmeniť školu, nakoľko sa nechce ani len priblížiť k miestu tragickej udalosti. Smrť matky vyvolala u neho nenahraditeľnú stratu primárnej citovej väzby, starostlivosti a bezpečia. Podstupuje odbornú psychologickú pomoc, a aj napriek tomu u neho pretrvávajú výrazné prejavy traumy a dlhodobé narušenie emocionálneho vývinu. U maloletého v dôsledku skutku došlo k mimoriadne závažnému zásahu do osobnostných práv, najmä do práva na súkromie, rodinný život, ľudskú dôstojnosť a psychickú integritu.

Maloletý G. B., nar. X.X.XXXX – bol tiež priamym svedkom útoku otca na matku, keď sa v čase útoku ku svojej matke a maloletému bratovi približoval po chodníku z ulice pred školy jeho mladšieho brata. Brutálny útok jeho vlastného otca na jeho vlastnú matku u neho spôsobil mimoriadnu intenzívnu psychickú traumu, strach, úzkosti a zásadný zásah do rodinného a citového života. Maloletý sa do seba uzavrel, o matke nechce hovoriť, nespomína ju a tiež nechce hovoriť ani o otcovi. Z miesta

spoločného bydliska do nového domova (k poručníkovi – strýkovi – bratovi jeho nebohej matky) si odmietol vziať akúkoľvek vec, nechce mať žiadne spomienky na predchádzajúci život. Smrť matky vyvolala u neho nenahraditeľnú stratu primárnej citovej väzby, starostlivosti a bezpečia. Podstupuje odbornú psychologickú pomoc, a aj napriek tomu u neho pretrvávajú výrazné prejavy traumy a dlhodobé narušenie emocionálneho vývinu. U maloletého v dôsledku skutku došlo k mimoriadne závažnému zásahu do osobnostných práv, najmä do práva na súkromie, rodinný život, ľudskú dôstojnosť a psychickú integritu.

O. O. – brat nebohej. So sestrou mal veľmi blízky, dôverný a každodenný vzťah; pravidelne sa stretávali, navzájom si pomáhali a boli si oporou. O smrti sestry sa dozvedel bezprostredne po útoku, a hneď začal riešiť starostlivosť o maloletých poškodených, ktorí po utrpení mimoriadne závažnej traumy ostali bez rodičov – matku stratili v dôsledku činu a otec je trestne stíhaný. Násilná smrť sestry zasiahla celú rodinu, bol to pre neho a celú rodinu šok. Išlo a ide o mimoriadne tragickú a traumatizujúcu udalosť. Jej smrť predstavuje hlboký zásah do jeho súkromia, rodinného života, citovej stability a psychického zdravia; trpí úzkostnými stavmi, pretrváva u neho smútok a psychický stres. Maloletí poškodení mu a jeho manželke boli zverení do spoločnej náhradnej starostlivosti, ktorým poskytuje každodennú podporu, starostlivosť a stabilitu. Uvedené si vyžiadalo zásadnú reorganizáciu jeho rodinného a pracovného života. Násilná smrť súrodenca predstavuje aj podľa judikatúry značne intenzívny zásah do osobnostných práv súrodenca, najmä do práva na rodinný život, citové väzby a ľudskú dôstojnosť. Ide o závažný zásah vzhľadom na povahu skutku, jeho brutalitu, verejnosť a bezprostredný dopad na rodinu.

Poškodený O. O. na hlavnom pojednávaní vypovedal, že to, čo sa stalo, spôsobilo úplný prevrat v jeho živote, zmena nastala v jeho rodinnom živote. V čase skutku jeho deti už boli plnoleté a po skutku sa ujal spolu so svojou manželkou starostlivosti o maloleté deti jeho nebohej sestry, pričom ani ich nenapadlo, aby maloleté deti boli zverené do štátnej starostlivosti. Všetko museli prispôbiť potrebám maloletých detí, museli prispôbiť tomu aj bývanie, zasiahlo to jeho súkromie. Uviedol, že obžalovaný zničil život celej rodine. Ako „náhradný“ zákonný zástupca maloletých detí svoju výpoveď zamerail k závažnosti spôsobenej ujmy a nepriaznivým následkom na život maloletých detí. Vo vzťahu k mal. G. uviedol, že po skutku bol tento na tom veľmi zle, asi dva týždne vôbec s nikým nekomunikoval, následne sa vyjadroval tak, že chce si zmeniť priezvisko, pretože nechce mať nič spoločné so svojím otcom a prezentuje to, že pokiaľ sa raz stretne so svojím otcom, že mu môže ublížiť. Vo vzťahu k mal. G. uviedol, že tento je na tom oveľa horšie. Tento asi celý jeden mesiac nevedel sám zaspávať, zaspával iba s jeho manželkou, následne sa kúpila poschodová posteľ a zaspáva v izbe so svojím starším bratom. Maloletý G. nebol doposiaľ ani na cintoríne, matka mu veľmi chýba. Tiež maloletému G. zmenili aj školu a to z dôvodu, aby prostredie, v ktorom sa stal skutok, mu to nepripomínalo. Dodal, že vníma, že maloleté deti svojho otca pre to, čo sa stalo, nenávidia, vôbec sa k jeho osobe nevyjadrujú, nechcú o ňom nič rozprávať. On a jeho manželka sa veľmi snažia im túto situáciu uľahčiť. S obidvoma maloletými deťmi absolvovali 5-6 sedení u psychológa, a najťažšie boli prvé dva mesiace. Maloletí sa tiež nevyjadrujú ani k osobe svojej nebohej matky. Deti má veľmi rád a je toho názoru, že tieto majú v ňom vzor a ich vzťah k nemu je a bol lepší ako ich vzťah k vlastnému otcovi. Tiež uviedol, že s nebohovou sestrou mali veľmi dobrý a vrúcny vzťah, nebol deň, aby sa so svojou nebohovou sestrou nestretol, dokonca aj v ten deň, kedy došlo ku skutku, sa s ňou stretol a pili spolu kávu u ich mamky.

Škodou na účely § 287 ods. 1 Trestného poriadku, nie je iba majetková škoda, ale treba ňou rozumieť aj nemajetkovú ujmu ako dôsledok porušenia, či ohrozenia iných zákonom chránených práv alebo slobôd trestným činom.

Výklad ustanovenia § 287 ods. 1 Trestného poriadku, pritom zohľadňuje aj právo Európskej únie, konkrétne rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní (ďalej len „rámcové rozhodnutie“), ktoré bolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté zákonom č. 403/2004 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Podľa čl. 1 písm. a) rámcového rozhodnutia „obet“ je fyzická osoba, ktorá utrpela ujmu, vrátane fyzického a psychického poškodenia, emocionálneho utrpenia, ekonomickej straty, priamo spôsobenú konaním alebo nekonaním, ktoré je porušením trestného práva členských štátov.

Podľa čl. 9 ods. 1 rámcového rozhodnutia, každý členský štát zabezpečí, aby obeť trestných činov boli oprávnené získať rozhodnutie v primeranej lehote o odškodnení zo strany páchatel'a v priebehu

trestného konania, okrem určitých prípadov, kde vnútroštátne právo stanovuje odškodnenie, ktoré sa má priznať iným spôsobom.

So zreteľom na definíciu obeť a na povinnosť národných súdov vykladať vnútroštátne právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok, rozhodnutie o náhrade škody spôsobenej trestným činom, na ktoré má mať jeho obeť podľa čl. 9 ods. 1 rámcového rozhodnutia právo už v priebehu trestného konania, zahŕňa podľa názoru odvolacieho súdu tiež náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako dôsledok neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti podľa § 11 a § 13 Občianskeho zákonníka.

Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy obetí je v slovenských podmienkach formálno-právne nárokom na ochranu osobnosti. Nemajetková ujma pozostalých je spojená so vznikom peňažnej náhrady iba v prípade, ak smrť alebo ublíženie na zdraví je dôsledkom protiprávneho konania (stavu), následky ktorého znáša pôvodca rizika (zvýšeného nebezpečenstva, pôvodca útoku).

Následky takéhoto právneho konania sa pritom neprejavujú v majetkovej, ale naopak v citovej, duševnej sfére poškodených osôb. Na tom nemení nič ani skutočnosť, že náhrada nemajetkovej ujmy je upravená v inej (samostatnej) časti Občianskeho zákonníka, než zodpovednosť za škodu v pravom slova zmysle (viď rozsudok Súdneho dvora z 24. októbra 2013, B. F., C-22/12).

Úprava ochrany súkromia vrátane rodinného života vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť ujma. V prípade, že medziľudské vzťahy tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti. Právnym prostriedkom ochrany je práve návrh, ktorým sa fyzická osoba domáha podľa ustanovení o ochrane osobnosti primeraného zadosťučinenia, ktoré môže mať aj podobu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Táto materiálna satisfakcia je vždy v závislosti od individuálnych okolností daného prípadu, teda musí existovať závažná ujma. Za takúto závažnú ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva, intenzitu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky, považuje za ujmu značnú. Pritom je však rozhodujúce objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase v tej istej situácii vnímala aj každá iná fyzická osoba.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi je zväzok rovnajúci sa „rodinnému životu“, dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú.“

Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb.

Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno naplniť jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostávajúca osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločnosti (vzťahu) s blízkou osobou.

Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom.

Je zrejmé, že trestnoprávny pojem „škoda“ je obsahovo výrazne širší a obsiahlejší ako pojem „škoda“ v práve súkromnom. Trestné právo, a to predovšetkým v § 46 ods. 1 Trestného poriadku, totižto vychádza z pojmu škoda, resp. definuje jeho obsah nie v zmysle dnes už v Európe postupne prekonanej a prekonávanej predstavy o škode ako zásahu výlučne do majetkových práv poškodeného, ale nazerá na škodu modernejším, vyspelo-európskym chápaním ako na protiprávny zásah do materiálnych i nemateriálnych práv, pričom výsledkom takéhoto zásahu môže byť logicky nielen ujma materiálna (majetková či peňažná), ale aj ujma nemateriálna (imateriálna), teda ujma či škoda, ktorá sa neprejaví vo sfére materiálnej, ale vo sfére inej, tvorenej všetkými ostatnými právami inej, nie materiálnej povahy, ktorým právny poriadok priznáva právnu ochranu a ich porušenie, resp. zásah do takýchto práv sankcionuje.

Trestný poriadok teda vníma škodu ako škodu majetkovú, morálnu a inú, pričom obsahovo odkazuje na porušenie či ohrozenie iných zákonných práv alebo slobôd poškodeného s tým, že pojem „morálna škoda“ a „iná škoda“, vo vzťahu k škodlivému následku spôsobenému zavineným protiprávnym konaním sankcionovaným normami trestného práva, treba vnímať ako pojmy, ktoré sú v priamej súvislosti so všeobecným pojmom „nemajetková, resp. imateriálna ujma“ v práve civilnom, t.j. pojmom, ktorý je obsahovo natoľko rôznorodý, ako sú obsahovo rôznorodé zákonné práva o slobody, ktoré podliehajú zákonnej ochrane a zásah do ktorých je právom sankcionovaný (spravidla vo forme príkazu takýto zásah odstrániť/napraviť/zastaviť). S ohľadom na tieto skutočnosti, t.j. predovšetkým s ohľadom na imateriálny charakter týchto chránených práv, možno takúto (nemajetkovú) ujmu, ktorá takýmto porušením vznikla, peňažne len zmierniť, v žiadnom prípade však nie reparaovať, to s ohľadom na charakter týchto práv nie je možné (protiprávny zásah, ktorým došlo k porušeniu zdravia či cti fyzickej osoby, nie je možné peniazmi, resp. peňažnou reparáciou napraviť, peňažná náhrada slúži len na prípadné zmiernenie následkov takéhoto konania).

Pri rozhodovaní o nároku na náhradu škody v adhéznom konaní je nutné rešpektovať hmotnoprávne ustanovenia osobitných predpisov, na ktorých je uplatnený nárok založený a ktorými sa tiež aj riadi. Tieto predpisy špecificky upravujú vznik nároku na náhradu škody, jeho obsah a rozsah, spôsob náhrady. Potom ako už bolo uvedené aj pri rozhodovaní o neoprávnených zásahoch do osobnostných práv a právnych prostriedkoch nápravy sa rozhoduje podľa ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Právna teória aj prax je jednotná v závere, že neoprávneným zásahom do osobnostného práva je aj spôsobenie smrti, kde prichádza do úvahy možnosť primeraného zadostučinenia vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. („Spôsobenie úmrtia člena rodiny je neoprávneným zásahom do súkromia členov rodiny“ - Najvyšší súd ČR sp. zn. 30Cdo 1678/2004, PR, 2005, č. 12).

Originalitu práva pozostálych domáhať sa na súde ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnosti potvrdzuje aj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 93/2008, podľa ktorého: „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich

súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma“.

Kritériá vplývajúce na určenie výšky odškodnenia nemajetkovej ujmy za nezvratný zásah do najbližších rodinných väzieb spracúvajú napr. rozhodnutie NS ČR sp. zn. 4Tdo 1402/2015, na ktoré Najvyšší súd ČR nadviazal aj vydaním tlačovej správy z roku 2016. Obdobne ich pomenúva aj Ústavný súd ČR v náleze sp. zn. I. ÚS 2844/2014. Uvedené kritériá, doplnené o východiská z rozhodovacej činnosti sú nasledovné: a) intenzita, kvalita vzájomného vzťahu, b) vek zomrelého a pozostalých, c) existenčná a ekonomická závislosť na zomrelom, d) miera zavinenia zomrelého, e) poskytnutá satisfakcia v inej forme, f) postoj škodcu, dopad udalosti na jeho duševnú sféru (u fyzickej osoby), g) miera zavinenia škodcu a h) majetkové pomery škodcu.

Protiprávnym zásahom utrpeli poškodení ujmu na ich práve na ochranu súkromia a rodinného života, ktorá je vyjadrená najmä v čl. 17 ods. 1 Medzinárodného paktu občianskych a politických právach, v čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj v článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Pri rozhodovaní o neoprávnenom zásahu do osobnostných práv poškodených súd vychádzal z ustanovení § 11, § 13 Občianskeho zákonníka a z ustanovenia § 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme súd zohľadnil základnú zásadu, že do súkromného života sa nesmie neoprávnené zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma, z ktorej vychádza úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia.

Funkciou práva na súkromie je zabezpečiť pre fyzickú osobu nedotknuteľnosť jej súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava rodinný život priraduje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v jej rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia.

Medziľudské vzťahy tvoriace základ a rámec súkromného života poškodených a obetí ako rodinne spriaznených osôb protiprávnym zásahom obžalovaného dosiahli maximálnu deštruktívnu intenzitu, pretože jeho zásahom nastala smrť ako nenapraviteľný následok konania.

Podľa názoru súdu strata jedného člena rodiny, obzvlášť tak násilným konaním, je neodčiniteľnou ujmu, ktorá dopadá na zostávajúcich členov rodiny. Je nepochybné, že úmrtie blízkej osoby predstavuje závažný zásah do práva na súkromie dotknutej fyzickej osoby a medzi konaním obžalovaného a ujmu poškodených existuje príčinná súvislosť.

Usmrtením došlo k absolútnemu zásahu do práva obetí na život, ktorý je nezvratný a nereparovateľný. Následok, ktorým je smrť človeka, je z hľadiska stupňa závažnosti ujmy následkom absolútnym.

Ľudský život je pritom najvyššou hodnotou. Smrť blízkej osoby je stav, kde z hľadiska pozostalých je trestnoprávna ochrana neúplná a satisfakcia v podobe účinnej ľútosti či ospravedlnenia, nie je primeraným zadosťučinením, ktorým by došlo k reparácii danej ujmy.

Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy sú v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka stanovené dve kritériá: 1) závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a 2) okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Nemajetkovú ujmu na rozdiel od škody na majetku nie je možné kvantifikovať.

Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú. Pritom však nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, teda to, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase (v tej istej situácii) vnímala aj každá iná fyzická osoba.

Občiansky zákonník žiadnu maximálnu ani minimálnu hranicu výšky zadosťučinenia v peniazoch neustanovuje.

Ustanovenie § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka ustanovuje len, že zadosťučinenie má byť primerané. Určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je vecou úvahy súdu, ktorý sa pri tejto úvahe musí riadiť dvoma v zákone taxatívne stanovenými kritériami v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka (rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo/137/2008).

Súd pripomína, že prakticky v žiadnom prípade rozhodovania o zadosťučinení v peniazoch, ako jednej z foriem nápravy nemajetkovej ujmy, nie je možné určiť priznanú sumu matematicky na euro presne. Na rozdiel od majetkovej škody, ktorá je v zásade presne merateľná úbytkom v majetkovej sfére poškodeného, nie je nemajetková ujma kvantifikovateľná matematicky presne, pretože sa nejedná o ujmu v presne merateľnej sfére. Miera ujmy v nemajetkovej sfére je do istej miery kvantifikovateľná, a to prostredníctvom významu zasiahnutej sféry osobnostných práv človeka v spojení s intenzitou prežívania takéhoto zásahu. Slovenský právny poriadok zároveň nepozná žiadny spôsob výpočtu náhrady, resp. nejaké dolné, resp. horné limity pri jej určení.

Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy spôsobenej pozostalým ako sekundárnym obetiam je dôležité zohľadniť aj proporčnosť náhrady, ktorá by mala zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave o spravodlivosti.

Súd pri určení výšky nemajetkovej ujmy vo vzťahu k maloletému G. B., nar. XX.XX.XXXX vychádzal z mimoriadnej závažnosti zásahu do osobnostných práv dieťaťa a z devastačných následkov, ktoré mu konanie obžalovaného spôsobilo. Smrť matky, ktorú maloletý videl na vlastné oči, a ktorú zavinil jeho vlastný otec, predstavuje pre sedemročné dieťa extrémnu životnú traumu. U dieťaťa došlo k náhlemu a násilnému pretrhnutiu primárnej citovej väzby, čo ho pripravilo o základný pocit bezpečia a lásky. Trauma je natoľko hlboká, že maloletý si z pôvodného domova odmietol vziať čo i len jedinú hračku či osobnú vec. Toto radikálne odmietnutie minulosti svedčí o jeho snahe vytesniť neznesiteľnú realitu a bolesť zo svojej mysle. Maloletý musel zmeniť školu, nakoľko sa odmieta čo i len priblížiť k miestu tragédie. Hĺbku duševnej útrapy dokumentujú aj zmeny v každodennom správaní maloletého. Po skutku viac ako mesiac nedokázal sám zaspávať, čo je jasným dôkazom straty pocitu bezpečia a neustáleho strachu. Maloletý sa doposiaľ nedokázal vyrovnáť s definitívnosťou straty svojej matky natoľko, aby bol schopný navštíviť jej hrob na cintoríne. Hoci matka dieťaťa nesmierne chýba, o nej ani o svojom otcovi odmieta hovoriť. Tento stav svedčí o tom, že proces spracovania traumy je u dieťaťa stále v počiatočnom a mimoriadne bolestivom štádiu, pričom prejavy traumy pretrvávajú napriek intenzívnej odbornej psychologickej pomoci.

Súd konštatuje, že konaním obžalovaného došlo k mimoriadne závažnému a nezvratnému zásahu do osobnostných práv maloletého podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, najmä do jeho práva na súkromie a rodinný život, práva na ľudskú dôstojnosť a psychickú integritu. Skutočnosť, že páchatelom je vlastný otec, mieru psychickej devastácie dieťaťa znásobuje. Suma 50.000,- eur predstavuje v danom prípade primerané a spravodlivé zadosťučinenie. Hoci žiadne peniaze nemôžu dieťaťu vrátiť matku, táto náhrada má slúžiť na zabezpečenie jeho ďalšej resocializácie, dlhodobej odbornej terapie a aspoň čiastočné zmiernenie následkov tejto nenahraditeľnej citovej straty.

Pri určení výšky nemajetkovej ujmy vo vzťahu k maloletému G. B., nar. XX.XX.XXXX súd tiež vychádzal z mimoriadnej závažnosti zásahu do osobnostných práv dieťaťa a z devastačných následkov, ktoré mu konanie obžalovaného spôsobilo. Hoci sa maloletý G. k miestu útoku len približoval, stal sa priamym svedkom fatálneho násilia svojho otca voči matke v momente, keď kráčal naproti nej a svojmu mladšiemu bratovi. V prípade tohto maloletého, ktorý sa nachádza v citlivom období dospievania, vyvolal skutok nielen hlboký smútok, ale aj totálnu deštrukciu vzťahu k otcovi. Súd vzal do úvahy mimoriadne závažný prejav traumy, ktorým je úplné odmietnutie identity spojenej s otcom, prejavujúce sa úvahami o zmene priezviska. Maloletý pociťuje voči obžalovanému takú intenzívnu nenávisť a sklamanie, že verbálne vyjadruje želanie otcovi ublížiť, čo je podľa súdu volaním o pomoc a dôkazom hlboko zranenej duše, ktorá nedokáže spracovať fakt, že ochranca rodiny sa stal vrahom.

Podobne ako jeho mladší brat, aj tento maloletý si do nového domova k bratovi jeho nebohej matky odmietol vziať akékoľvek veci z pôvodného bydliska. Toto gesto v jeho veku svedčí o vedomej snahe o

úplný strih s minulosťou, ktorú vníma ako kontaminovanú násilím. Maloletý o matke ani o otcovi odmieta hovoriť, uzavrel sa do seba a napriek odbornej psychologickému pomoci u neho pretrvávajú prejavy traumy, ktoré zásadným spôsobom narúšajú jeho emocionálny vývin.

Súd konštatuje, že obžalovaný svojím konaním pripravil syna o matku v čase, kedy ju ako dospievajúci mladý človek najviac potreboval, a zároveň mu nenávratne zničil obraz otca. Priznaná suma 50.000,- eur reflektuje mimoriadnu intenzitu duševného utrpenia, stratu rodinného zázemia a nutnosť dlhodobej odbornej terapie, ktorá bude nevyhnutná na to, aby sa maloletý dokázal vyrovnat' s pocitmi nenávisťi a traumou, ktorá v jeho veku zasiahla samotné základy jeho osobnosti a ľudskej dôstojnosti.

Súd priznal nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- eur aj bratovi nebohej - O. O.. Pri určovaní tejto sumy vzal súd do úvahy mimoriadne blízky súrodenecký vzťah, ako aj bezprostredný dopad tragédie na jeho ďalší život. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že súrodenci mali medzi sebou nadštandardne vrúcny a dôverný vzťah. Pravidelne sa stretávali, boli si vzájomnou oporou a ich kontakt bol každodenný. Tragickosť situácie umocňuje fakt, že ešte v deň skutku spolu v pokoji pili kávu u svojej matky, pričom nič nenasvedčovalo blížiacemu sa brutálnemu útoku. O to hlbší šok a psychickú traumu pre poškodeného znamenala správa o jej násilnej smrti, o ktorej sa dozvedel bezprostredne po čine. Smrť sestry pre O. O. neznamenal len citovú stratu, ale aj totálnu reorganizáciu jeho doterajšieho života. Súd vysoko vyzdvihuje jeho okamžitú a obetavú reakciu, kedy sa spolu so svojou manželkou bez váhania rozhodli prevziať do náhradnej osobnej starostlivosti oboch maloletých synov nebohej. Týmto krokom poskytol deťom v ich najťažších chvíľach stabilitu a bezpečné zázemie, hoci to pre neho znamenalo zásadné zmeny v pracovnom aj súkromnom živote. Násilná smrť súrodca predstavuje podľa ustálenej judikatúry jeden z najintenzívnejších zásahov do práva na rodinný život a psychickú integritu. Poškodený dodnes trpí úzkostnými stavmi, smútkom a psychickým stresom, ktoré sú priamym dôsledkom brutality a verejného charakteru útoku na jeho sestru. Priznaná suma 10.000,- eur predstavuje spravodlivé zadosťučinenie za utrpenú ujmu, ktorú v tomto prípade znásobuje fakt, že poškodený musí denne čeliť následkom činu pri výchove osirelých synovcov, čím je trauma v rodine neustále prítomná.

Neoprávnený zásah predstavovaný tragickou smrťou matky maloletých detí nenávratne popretfhal doterajšie citové, sociálne, kultúrne, emocionálne väzby medzi nimi, v dôsledku čoho sú maloleté deti ochudobnené o možnosť realizovať a ďalej rozvíjať rodinné vzťahy a život so svojou matkou ako blízkym rodinným príslušníkom. Maloletí poškodení utrpeli citovú ujmu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch smútku, zúfalstva, šoku zo smrti svojej matky. Títo v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného prišli nenávratne o svoju matku. Tento stav je nezvratný a bude trvať po celý ich život, čo predstavuje podľa názoru súdu značnú ujmu.

Preto konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním nesúcim znaky neoprávneného zásahu do zákonom chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny.

Vzhľadom k intenzite a následkom súd túto ujmu vyhodnotil ako obzvlášť závažnú ujmu, ktorá bola v konaní u každého z nich preukázaná. Maloletých poškodených súd nepovažoval za potrebné vypočúvať, aby ich nevystavil druhej viktimizácii. Vychádzal jednak z výsluchu poškodeného O. O. a jednak z písomného zdôvodnenia nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, pričom nepochybne mal zato, že smrť matky vyvolala u nich nenahraditeľnú stratu primárnej citovej väzby, starostlivosti a bezpečia. U maloletých v dôsledku skutku došlo k mimoriadne závažnému zásahu do osobnostných práv, najmä do práva na súkromie, rodinný život, ľudskú dôstojnosť a psychickú integritu.

Podľa názoru súdu žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by v danom prípade nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane poškodených, ktorých právo na ochranu osobnosti bolo porušené takto zisteným zásahom s neodstrániteľnými následkami.

Súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol na nenapraviteľný smrteľný následok vzniknutý v dôsledku protiprávneho konania obžalovaného, ako aj na dôsledky, ktoré smrť matky a sestry vyvolala u samotných poškodených.

Mal pritom na zreteli, že ujma, ktorá sa dotkla psychicky poškodených maloletých a poškodeného O. O. – brata nebohej po tom, ako prežili násilím privedenú smrť ich matky a sestry, je trvalá a nenapraviteľná a je spojená s prežívaním pocitov úzkosti, smútku, zmätenosti a beznádeje.

Účelom finančného zadosťučinenia však nie je kompenzácia poškodeným za stratu matky, sestry. Účelom finančného zadosťučinenia je do istej miery kompenzácia emočných útrap poškodených, ktoré sú vyvolané smrťou najbližšej osoby.

Vzhľadom na uvedené okolnosti prípadu a následok, ktorý nastal, súd diferencoval výšku nemajetkovej ujmy u jednotlivých poškodených tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Pri stanovení výšky náhrady súd vychádzal z taxatívne stanovených kritérií podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, a to závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Zároveň prihliadal na nenapraviteľný smrteľný následok, na dôsledky, ktoré smrť vyvolala u poškodených, na osoby poškodených, na závažnosť následkov, ktoré im vznikli a vzniknú v budúcnosti v ich súkromnom živote i spoločenskom uplatnení. Mal pritom na zreteli, že ujma, ktorá sa dotkla psychicky poškodených maloletých po tom, ako boli svedkami násilnej smrti ich matky zavinenej ich vlastným otcom, je trvalá a nenapraviteľná a je spojená s prežívaním pocitov úzkosti, smútku, zmätenosti a beznádeje.

Vychádzajúc z uvedeného poukazuje súd na to, že súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného § 11 Občianskeho zákonníka, teda zákonom chráneného práva v zmysle § 46 ods. 1 Trestného poriadku, je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami.

A práve o to všetko maloletí poškodení natrvalo prišli, keď definitívne stratili blízkeho človeka - matku. Prišli aj o možnosť vyrastať, či žiť v jej prítomnosti, láskavej opatere a výchove. Obe deti boli na matku prirodzene veľmi silno citovo naviazané, mali s ňou hlboký a pevný vzťah, ktorý poškodená budovala a rozvíjala náležitou starostlivosťou a skutočným záujmom nielen o uspokojovanie základných životných potrieb svojich detí, ale aj vytváraním bezpečného rodinného zázemia, ktorého stabilitu obžalovaný opakovane narúšal, až ju napokon úplne zrušil.

Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd je pritom vždy viazaný ústavným princípom proporcionality, v zmysle ktorého odškodnenie má byť dostatočné, dôstojné a adekvátne.

Pokiaľ ide o okolnosti porušenia práva, tie boli spoľahlivo preukázané vo vzťahu k výroku o vine obžalovaného.

K závažnosti nemajetkovej ujmy súd považuje za dostatočne preukázané, že rozhodnutie o výške náhrady nemajetkovej ujmy nie je ani len pokusom finančne ohodnotiť ľudský život.

Priznané odškodnenie súd považuje za dostatočné, dôstojné a adekvátne, v plnom súlade s ústavným princípom proporcionality.

Konaním obžalovaného došlo k nenávratnému zničeniu ľudského života a k doživotnej psychickej devastácii dvoch maloletých detí. Súd má za to, že uložený trest a priznané odškodné sú v súlade so zásadami spravodlivosti a primerane reflektujú mieru zavinenia obžalovaného a hĺbku utrpenia poškodených.

Vo zvyšnej časti nároku na náhradu škody – nemajetkovej ujmy súd poškodených odkázal v zmysle § 288 ods. 2 Trestného poriadku na civilný proces.

Nad rámec uvedeného, vzhľadom na skutočnosť, že poškodení maloletí si v rámci nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili aj odškodnenie v zmysle zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov, súd považuje za potrebné zdôrazniť nasledovné:

Uplatnenie nároku na náhradu škody v trestnom konaní (tzv. adhézne konanie) zo strany poškodeného, ktorá má pôvod v spôsobení nemajetkovej ujmy, nie je žiadnym spôsobom „naviazané“ na právnu úpravu mechanizmov v zmysle zákona o obetiach.

Označený zákon upravuje odškodňovanie obetí trestných činov, a to podmienky, spôsob a formu odškodňovania (§ 10 a nasl. zákona o obetiach) a rovnako postavenie a pôsobnosť rozhodovacieho orgánu, ktorým je ministerstvo spravodlivosti (§ 15 ods. 1 a nasl.), pričom súčasne v prípade priznaného odškodnenia obeti násilného trestného činu, ak bola trestným činom spôsobená smrť, určuje jeho maximálnu výšku v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy (§ 12 ods. 2). Z úpravy zákona o obetiach je zrejmé, že sa jedná o osobitný proces (ktorý v zásade nesúvisí s priznaním nárokov poškodeným v trestnom konaní), pretože nastupuje až potom, ak v trestnom konaní nadobudol právoplatnosť rozsudok alebo trestný rozkaz, ktorým sa páchatel uznáva vinným zo spáchania trestného činu, ktorým bola obeti násilného trestného činu spôsobená ujma na zdraví, alebo rozsudok, ktorým bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený, pretože nie je trestne zodpovedný pre nedostatok veku alebo nepričetnosť a ujma na zdraví nebola obeti násilného trestného činu plne uhradená inak (§ 11 ods. 1 zákona o obetiach). Súvis uvedeného procesu s postupom poškodeného v trestnom konaní je v podstate daný len tým, že podmienkou vzniku nároku na odškodnenie je uplatnenie si nároku na náhradu škody, ktorá vznikla v dôsledku ujmy na zdraví zo strany obeť násilného trestného činu v trestnom konaní (§ 11 ods. 4 veta prvá zákona o obetiach). Uvedená podmienka však neplatí v prípade, ak bola trestným činom spôsobená napr. smrť (§ 11 ods. 4 posledná veta). Vyššie uvedená maximálna výška odškodnenia obeť trestného činu (päťdesiatnásobok minimálnej mzdy) však v žiadnom prípade nepredstavuje limit, ktorým je súd viazaný v rámci rozhodovania o náhrade škody, ktorá spočíva v tzv. nemajetkovej ujme. Uvedený „strop“ je výlučne limitom pre konanie o odškodnení, o ktorom rozhoduje rozhodovací orgán, ktorým je ministerstvo spravodlivosti (§ 15 ods. 1 a nasl. zákona o obetiach).

Aplikovanie zákona o obetiach je nevhodné hneď z viacerých dôvodov.

Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je súd povinný prihliadať najmä na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Citované ustanovenie vymedzuje súdu zákonné kritériá, ktorými sa musí pri rozhodovaní riadiť. Ak by si súd už pri počiatočnej úvahe stanovil limit podľa iného právneho predpisu (zákona o obetiach trestných činov), v rozpore so zákonom by si znemožnil v plnej miere zohľadniť všetky individuálne okolnosti prípadu, ktoré mu § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zohľadniť ukladá.

Samotným účelom odškodňovania podľa zákona č. 274/2017 Z. z. o obetiach trestných činov je plnenie pozitívneho sociálneho záväzku štátu voči obetiam násilnej trestnej činnosti. Toto odškodňovanie je výsledkom harmonizácie práva v zmysle Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ a Smernice Rady 2004/80/ES. Účelom predmetných smerníc však nie je stanovenie maximálneho stropu odškodnenia, ale práve naopak, definovanie minimálnych noriem ochrany a podpory obetí. V súlade s judikatúrou (napr. rozhodnutie NS SR sp. zn. 9Co/47/2023), teda výška odškodnenia poskytovaného štátom neobmedzuje súd pri určení spravodlivej a primeranej náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú je povinný nahradiť priamy páchatel trestného činu.

K uvedenej problematike sa vyjadril Najvyšší súd SR v jeho rozhodnutí sp. zn. 2Cdo/188/2021 zo dňa 26.10.2023, kde uviedol, že „odvíjať rýdzo súkromnoprávne nároky od verejnoprávnych predpisov, ktorými na seba štát dobrovoľne preberá záväzok odškodnenia pri najzávažnejších zásahoch do osobnej a telesnej integrity (a ktorého výška závisí výlučne od „nastavených parametrov sociálneho štátu“), nie je presvedčivé, ani spravodlivé. Vzhľadom k verejnoprávnej charakteru osobitnej regulácie sa nejaví ako vhodné preberať verejnoprávnu konštrukciu odškodňovania do rýdzo súkromnoprávnych vzťahov. Zákomom o obetiach trestných činov na seba štát preberá záväzok kompenzovať dôsledky spôsobené trestnou činnosťou iných subjektov. V danom prípade pri odškodňovaní pozostalých obeť dopravnej nehody nie sú prítomné také spoločné znaky, ktoré by zdôvodňovali analogickú aplikáciu tejto maximálnej výšky odškodnenia na rýdzo súkromnoprávne vzťahy medzi sekundárnou obeťou a pôvodcom protiprávneho zásahu. Navyše, záväzok štátu uhradiť obetiam trestných činov určitú peňažnú čiastku je len podporným mechanizmom a nevylučuje súkromnoprávny nárok na náhradu voči skutočnému páchatelovi ako pôvodcovi zásahu v rozsahu, v akom nebol pokrytý poskytnutou sumou zo strany štátu. Poškodenej osobe preto zákon o obetiach trestných činov nebráni uplatniť si zvyšnú sumu náhrady za nemajetkovú ujmu priamo voči porušiteľovi. Považovať tak sumu odškodnenia v zákone o

obetiach trestných činov za akýsi horný limit nemajetkovej ujmy vo všeobecnosti nemožno považovať za správne.“

Z vyššie uvedeného vyplýva, že zákon o obetiach trestných činov neurčuje hornú hranicu nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v trestnom konaní, ale definuje iba minimálny rozsah odškodnenia, ktoré štát garantuje obetiam násilnej trestnej činnosti. Súd preto pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy nie je viazaný limitmi tohto zákona, ale postupuje výlučne podľa kritérií zakotvených v § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré možno podať na Mestský súd Košice do 15 dní od oznámenia rozsudku.

Oznámením rozsudku je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba rozsudok doručiť. Ak sa rozsudok vyhlásil v neprítomnosti takej osoby, oznámením je až doručenie. Odvolanie má odkladný účinok.

Odvolanie môžu podať:

- prokurátor pre nesprávnosť ktoréhokoľvek výroku a to v neprospech i v prospech obžalovaného. V prospech obžalovaného môže podať odvolanie aj proti vôli obžalovaného,
- obžalovaný pre nesprávnosť výroku, ktorý sa ho priamo týka a to len vo svoj prospech.
- príbuzný obžalovaného v priamom rade, jeho súrodenci, osvojiteľ, osvojenec, manžel a druh pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech,
- zákonný zástupca obžalovaného, opatrovník obžalovaného a obhajca obžalovaného pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka obžalovaného, a to len v jeho prospech. Ak je obžalovaný pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jeho spôsobilosť na právne úkony obmedzená, môžu podať odvolanie v prospech obžalovaného i proti jeho vôli,
- štátny orgán starostlivosti o mládež pre nesprávnosť výroku, ktorý sa priamo týka mladistvého obžalovaného a to len v jeho prospech a to aj proti jeho ,
- poškodený, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody, pre nesprávnosť výroku o náhrade škody, a to v neprospech obžalovaného. Ak je poškodeným právnická osoba, odvolanie môže podať len osoba oprávnená konať za právnickú osobu,
- zúčastnená osoba pre nesprávnosť výroku o zhabaní veci.

Osoby oprávnené podať odvolanie proti niektorému výroku rozsudku môžu ho napadnúť aj preto, že taký výrok nebol urobený, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba.